

Rani štetnici u voćnjaku u ožujku

Автор(и): доц. д-р Недялка Палагачева, Аграрен университет в Пловдив; гл.ас. д-р Павлин Василев, Аграрен университет в Пловдив

Дата: 09.03.2023 Брой: 3/2023

U razdoblju kada su voćke u fenološkim fazama razvoja "*bubrenje pupova*", "*pucanje pupova*" i "*mišje uho*" za jabučaste vrste voćaka postoji opasnost od razvoja niza bolesti i povećanja populacije mnogih štetnika.

Jabučaste vrste voćaka

Kruška

Обична kruškina buha

U proljeće, kada prosječna dnevna temperatura zraka poraste iznad $2,5-3^{\circ}\text{C}$, buhe se sele na kratke, slabe i vrećaste izbojke i počinju se hraniti. Ženke polažu jaja pri $8-10^{\circ}\text{C}$ na bazi kratkih izbojaka, na ispucanoj kori i na pupovima. Ličinke se izlegu krajem ožujka. Odrasle jedinke i ličinke uzrokuju štetu sisanjem sokova iz pupova i izbojaka kruške. Osim izravne štete, kruškina buha prenosi mikoplazmatsku bolest koja uzrokuje sušenje i propadanje zasada krušaka.

Strategija suzbijanja štetnika

Pravodobna primjena ranih prskanja od fenološke faze "*pucanje pupova*" do fenološke faze "*bijeli pup*" od presudne je važnosti za ograničavanje gustoće populacije štetnika tijekom aktivnog vegetacijskog razdoblja. Kemijsko suzbijanje treba provesti kada temperature ostanu iznad 5°C i kada se prekorači prag ekonomske štete (EIL): za odrasle jedinke i ličinke 2-3 jedinke na 100 pupova.

Odobreni sredstva za zaštitu bilja:

Decis 100 EC - 12,25 ml/da; Meteor - 90 ml/100 l vode; Naturalis - 100-200 ml/da; Oviteks - 2000 ml/da ili 2 x 1000 ml/da; Sineis 480 SC - 30 – 43,7 ml/da; Delegate 250 WG - 30 g/da; Sumi Alpha 5 EC / Sumicidin 5 EC / Oasis 5 EC - 0,03%.

Jabuka**Jabučin cvjetni ritnjak**

Odrasle jedinke napuštaju mjesta prezimljavanja prije bubrenja i pucanja pupova pri temperaturama iznad 8-10°C. Kornjaši se hrane uglavnom plodnim pupovima, a rjeđe lisnim pupovima. Ženke polažu jaja u formirane cvjetne pupove neposredno prije cvatnje, probijajući ih svojim rostrumom i polažući jedno jaje u bazi prašnika. Ličinke se hrane unutra i, kao posljedica nanesene štete, cvjetni pupovi se ne otvaraju, posmede i ostaju na drveću.

Strategija suzbijanja štetnika

Suzbijanje je usmjereno na odrasle jedinke prije polaganja jaja, kada se utvrdi gustoća populacije iznad praga ekonomske štete (EIL): 4-6 kornjaša po stablu ili 15% oštećenih pupova.

Odobreno sredstvo za zaštitu bilja: Deka EC / Desha EC / Dena EC / Poleci /

Decis 30 – 50 ml/da.

Koštičave vrste voćaka

Šljive

Crna šljivina osica

Let osica počinje krajem ožujka – početkom travnja, a njihov masovni let podudara se s fenološkom fazom "*formiranje pupova*" šljiva. Ženke polažu jaja u tkivo čašičnih listića i rjeđe u čašicu još neotvorenih cvjetova. Štetu uzrokuje lažna gusjenica, koja se hrani unutrašnjošću mladih plodova; njihova unutrašnjost ispunjena je crnom čađavom tvari i ispušta neugodan miris sličan stjenici.

Strategija suzbijanja štetnika

Suzbijanje se provodi u dvije faze: prvi tretman je protiv odraslih jedinki prije polaganja jaja i izvodi se prije cvatnje. Drugi tretman je protiv lažnih gusjenica nakon cvatnje. EIL se određuje otresanjem: 2-3 osice/stablu u fenološkoj fazi "*bijeli pup*" šljiva.

Odobrena sredstva za zaštitu bilja: Sumi Alpha 5 EC / Sumicidin 5 EC / Oasis 5 EC - 0,02%.

Obična šljivina štitasta uš

U proljeće, ličinke postaju aktivne pri prosječnoj dnevnoj temperaturi zraka iznad 8°C i pužu po tankim grančicama. Hrane se sisanjem sokova, njihove noge atrofiraju i ličinke ostaju nepokretne. Na leđima im se nakuplja voštana tvar od koje se formira štit. Tijekom hranjenja izlučuju medljiku, na kojoj se razvijaju saprofitske čađave gljivice, ometajući normalan tijek fizioloških procesa.

Strategija suzbijanja štetnika: U proljeće, tretman treba provesti protiv ličinki kako postaju aktivne.

Odobreno sredstvo za zaštitu bilja: Oviteks - 2000 ml/da; Pirinex 48 EC - 0,15%;

Trešnje i višnje

Trešnji (višnji) ritnjak

Odrasle jedinke pojavljuju se u proljeće pri temperaturi tla od 8-10°C. Masovna pojava ritnjaka podudara se s krajem fenološke faze "cvatnje" trešnje. Štetu uzrokuju odrasle jedinke, koje glodaju nabubrele pupove, cvjetove i listove trešanja i višanja. Ovaj štetnik uzrokuje štetu tijekom hranjenja i polaganja jaja. Kada se vrsta masovno razmnoži, plodovi ne rastu ujednačeno, ostaju mali i deformiraju se.

Strategija suzbijanja štetnika: **Suzbijanje** je usmjereno na odrasle jedinke kada se utvrdi gustoća populacije iznad praga ekonomske štete (EIL): 3 ritnjaka /10 grančica /stablo u fenološkoj fazi usjeva masovnog "bubrenja pupova" ili nakon fenološke faze "cvatnje".

Odobreno sredstvo za zaštitu bilja: Meteor - 60-90 ml/100 l vode.

Breskve

Breskvin izbojčani moljac

U ožujku, pri prosječnoj dnevnoj temperaturi od 14,5°C, gusjenice napuštaju svoja zimska skloništa i počinju se hraniti pupovima, korom u pazušcima grana itd. Jedna gusjenica ošteti 2-3 pupova, preferirajući lisne pupove. Zatim se seli na izbojke, bušeći kroz vrh pupova u njihovu srž. Jedna gusjenica uzastopno ošteti 3-5 izbojaka. Oštećeni izbojci uvenu, vršni dio se spusti prema dolje, osuši i na mjestu oštećenja dolazi do gumoze.

Strategija suzbijanja štetnika: Suzbijanje je usmjereno na gusjenice kada se utvrdi gustoća populacije iznad praga ekonomske štete (EIL): 3% oštećenih izbojaka.

Odobrena sredstva za zaštitu bilja: Deka EC / Desha EC / Dena EC / Poleci / – 50-70 ml/da; Coragen 20 SC - 16–30 ml/da; Meteor - 90 ml/100 l vode; Rapax SBS Europe - 100-200 ml/da; Sineis 480 SC – 20 ml/da; Sumi Alpha 5 EC / Sumicidin 5 EC / Oasis 5 EC - 0,02%.